

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Globální problémy lidstva (E)

Kód modulu

PR-m-2/AD21

Typ vzdělávání

Všeobecné vzdělávání

Typ modulu

všeobecně vzdělávací

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

E (dvouleté, EQF úroveň 2)

Vzdělávací oblasti

PR - Člověk a příroda

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

Délka modulu (počet hodin)

8

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Vzdělávací modul je univerzálně použitelný pro širokou cílovou skupinu. Vstupním požadavkem je znalost učiva vzdělávacích oborů vzdělávací oblasti Člověk a příroda RVP ZV – fyziky, chemie, přírodopisu a zeměpisu (geografie).

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Obecný cíl

Vzdělávací modul seznámí žáky se základním rozdělením globálních problémů na intersociální, antroposociální a ekosociální problémy. Cílem modulu je ukázat žákům, jak je lidstvo propojeno s planetou Zemí. Zaměření modulu je na

ekosociální globální problémy lidstva. Žák by měl získat povědomí o existenci globálních problémů a být schopen nacházet způsoby, jak může jednotlivec přispět k jejich řešení a aktivně se zapojit.

Obsahová charakteristika

V rámci vzdělávacího modulu si žáci osvojí základní informace o nejrozšířenějších ekosociálních globálních problémech lidstva (problém populační, potravinový, surovinový, energetický a ekologický). Vzdělávání směřuje k předcházení negativních jevů (proti konzumnímu způsobu života, užívání návykových látek) a k odmítnutí lhostejných nebo negativních projevů k životnímu prostředí.

Úkolem modulu je nejen žáky seznámit s hlavními ekosociálními problémy lidstva, ale zejména podporovat u žáků schopnost hledat možná řešení těchto problémů.

Cílová skupina

Vzdělávací modul je určen žákům kategorie vzdělávání E (nižší střední odborné vzdělávání s výučním listem) napříč všemi obory vzdělání.

Návaznosti modulu

Vzdělávací modul má vztah k dalším modulům, které se zabývají ekologií a environmentální výchovou.

Zároveň má vztah k modulu Svět v souvislostech ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Tento modul je věnován globálním problémům intersociálním (problém války, socioekonomické zaostalosti rozvojových zemí, problém mezinárodní zadluženosti) a antroposociálním (problém chudoby, epidemií, mezinárodní migrace, terorismu).

Očekávané výsledky učení

Žák

- objasní příčiny vzniku globálních problémů lidstva
- popíše základní ekosociální globální problémy lidstva
- vysvětlí problematiku oteplování, skleníkového efektu, tání ledovců, smogu, vymírání druhů či kácení deštných pralesů
- aktivně se zapojuje do zvoleného projektu a navrhne aktivitu, která má potenciál přispět k řešení vybraného ekosociálního globálního problému.

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

- globální problémy
- globalizace
- typy globálních problémů
- problematika oteplování, skleníkového efektu, tání ledovců, smogu, vymírání druhů či kácení deštných pralesů
- výběr tématu z globálních problémů podle zájmu a úrovně žáků

Učební činnosti žáků a strategie výuky

Výuka směřuje k tomu, aby žáci měli vhodnou míru sebevědomí a byli schopni sebehodnocení, jednali odpovědně a přijímali odpovědnost za svá rozhodnutí a jednání, tvořili si vlastní úsudek, byli ochotni klást si otázky a hledat na ně řešení, vážili si života, zdraví, materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je zachovat pro příští generace.

Pro dosažení výsledků učení jsou doporučeny následující činnosti (není nutné využít všechny):

- brainstorming (např. globální problém, globalizace)
- práce s videodokumentem o vybraném globálním problému (např. získávání odpovědí z dokumentu do pracovního listu)
- výklad učitele s ilustračními příklady (např. typy globálních problémů)
- skupinová práce (práce s pracovními listy, rozvržení témat/projektů)
- individuální práce (vypracování a prezentace žakovských projektů)
- žakovské projekty zaměřené na možnosti jednotlivce, žáka, přispět k řešení vybraných globálních problémů.

Zařazení do učebního plánu, ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Ověřovat dosažení výsledků učení je možné jak v průběhu modulu (průběžné hodnocení praktických činností a jejich výsledků), tak v jeho závěru s pomocí speciálních aktivit. V praxi je vhodné tyto dva přístupy kombinovat. Těžiště při hodnocení praktických činností spočívá především v postupu s přihlédnutím k výsledku.

Možné způsoby ověřování dosažených výsledků učení:

- pracovní listy a soubory úloh (objektivní hodnocení, je zřejmé řešení)
- individuální práce s textem (výstupem je projekt, prezentace, apod.), vhodné užití formativního hodnocení
- dialog učitele se žákem, řízená diskuze mezi žáky ve skupině
- didaktický test (ověření znalostí základních pojmů)

Při hodnocení žáků bude kladen důraz na hloubku porozumění učivu, schopnost aplikovat poznatky v praxi, hodnocena bude samostatnost.

Kritéria hodnocení

- žák vysvětlí vlastními slovy, co je to globální problém
- žák charakterizuje základní ekosociální globální problémy lidstva
- žák samostatně navrhne dlouhodobě účinné řešení vybraného ekosociálního globálního problému lidstva
- žák objektivně posoudí dlouhodobou efektivitu těchto opatření

Hodnocení lze provést slovně, bodovým hodnocením, známkou, nebo procenty.

Návrh hodnocení prostřednictvím procent:

Každá ze čtyř oblastí je hodnocena zvlášť, hodnocení oblasti tvoří čtvrtinu (25 %) celkového hodnocení:

- prezentace – návrh na řešení vybraného globálního problému (25 %);
- vypracování pracovních listů (25 %);
- zapojení jednotlivců do praktických činností např. fotodokumentace (25 %);
- vypracování didaktického testu (25 %).

Hodnocena bude nejen práce skupin, ale i práce jednotlivců ve skupině a schopnost aplikace získaných vědomostí a dovedností v praxi.

Hodnocení:

- 100 – 86 ... výborný
- 85 – 70 ... chvalitebný
- 69 – 50 ... dobrý
- 49 – 34 ... dostatečný
- 33 – 0 ... nedostatečný

Žák nesplnil modul, pokud se vůbec nezapojil ve skupinové práci při praktických úlohách, nevypracoval pracovní listy, neúčastnil se řízené diskuze, nevytvořil prezentaci nebo v celkovém hodnocení získal méně než 34 procent.

Doporučená literatura

KVASNIČKOVÁ, Danuše, Vlastimila MIKULOVÁ a Eva PLACHEJDOVÁ. *Životní prostředí: doplňkový text k Základům ekologie*. Havlíčkův Brod: Fragment, 1998. ISBN 80-720-0286-4.

HERČÍK, Miloslav. *111 otázek a odpovědí o životním prostředí: chytrá kniha pro studenty, odborné pracovníky a širokou veřejnost*. Ostrava: Montanex, 2004. ISBN 80-722-5123-6.

BRANIŠ, Martin. *Základy ekologie a ochrany životního prostředí: učebnice pro střední školy*. 3. vydání. Praha: Informatorium, 1997. ISBN 80-860-7303-3.

HÄBERLE, Gregor. *Technika životního prostředí pro školu i praxi*. Praha: Europa-Sobotáles, 2003. ISBN 80-867-0605-2.

Poznámky

Modul by mohl být plněn i v rámci projektových dnů.

Obsahové upřesnění

VV - Všeobecné vzdělávání

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Martina Černá. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uvedte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.